

Súd: Krajský súd Žilina
Spisová značka: 6Co/617/2013
Identifikačné číslo súdneho spisu: 5913203084
Dátum vydania rozhodnutia: 30. 05. 2014
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: Mgr. Miroslav Šepták
ECLI: ECLI:SK:KSZA:2014:5913203084.1

Uznesenie

Krajský súd v Žiline, ako súd odvolací, v právnej veci navrhovateľa: RECLAIM, a.s., so sídlom Prievozská č. 2/A, 821 09 Bratislava, IČO: 46 076 760, právne zastúpeného Mgr. Gabrielou Hrbáčovou, advokátkou, so sídlom S. Y. X/A, Bratislava, proti odporkyňi: S. E., nar. XX. XX. XXXX, bytom Na E. č. XXX, XXX XX X., štátna občianka SR, právne zastúpená Advokátskou kanceláriou JUDr. Ladislav Janči, s.r.o., so sídlom Dončova č. 1451/21, 034 01 Ružomberok, v konaní o zaplatenie sumy 8.000,00 Eur s príslušenstvom, o odvolaní odporkyne proti rozsudku Okresného súdu Ružomberok č.k. 9C/89/2013-92 zo dňa 28. 08. 2013, takto

rozhodol:

Rozsudok okresného súdu vo výrokoch, ktorými zaviazal odporkyňu zaplatiť navrhovateľovi sumu 8.000,00 Eur spolu s úrokom z omeškania vo výške 9,5 % ročne zo sumy 8.000,00 Eur od 01. 04. 2010 až do zaplatenia a to všetko do 3 dní od právoplatnosti výroku tohto rozsudku, ako aj vo výroku o trovách konania z r u š u j e a v e c m u v r a c i a na ďalšie konanie.

Vo zvyšnej časti z o s t á v a rozsudok okresného súdu n e d o t k n u t ý .

odôvodnenie:

Napadnutým rozsudkom Okresný súd Ružomberok zaviazal odporkyňu zaplatiť navrhovateľovi sumu 8.000,00 Eur spolu s úrokom z omeškania vo výške 9,5 % ročne zo sumy 8.000,00 Eur od 01. 04. 2010 až do zaplatenia, to všetko do 3 dní od právoplatnosti výroku tohto rozsudku. Vo zvyšnej časti návrh zamietol. Navrhovateľovi priznal náhradu trov konania pozostávajúcu zo súdneho poplatku z návrhu na začatie konania vo výške 404,93 Eur a z trov právneho zastúpenia vo výške 1.044,03 Eur, na zaplatenie ktorých súm zaviazal odporkyňu k rukám právnej zástupkyne navrhovateľa Mgr. Gabriely Hrbáčovej, advokátky, a to do 3 dní od právoplatnosti výroku rozsudku.

V dôvodoch rozhodnutia uviedol, že dňa 29. 06. 2004 uzatvoril právny predchodca navrhovateľa spoločnosť Prvá stavebná sporiteľňa, a.s. v právnom postavení veriteľa s F. X., nar. XX. XX. XXXX ako dlžníkom a S. D. P. ako spoludlžníkom a odporkyňou ako ručiteľkou L. o mimoriadnom medziúvere č. XXXXXXXX X XX a stavebnom úvere č. XXXXXXXX X XX, na základe ktorej poskytol právny predchodca navrhovateľa dlžníčke medziúver vo výške 400.000,00 Sk, pričom táto sa v zmysle článku II. zmluvy zaviazala do naspenia 45 % cieľovej sumy vkladať na účet zmluvy o stavebnom sporení pravidelné mesačné vklady minimálne vo výške 2.800,00 Sk, ďalej platiť poplatky a zároveň splácať do pridelenia cieľovej sumy zmluvy o stavebnom sporení úroky z mimoriadneho medziúveru vo výške 7,79 % ročne pravidelnými mesačnými splátkami vo výške 2.597,00 Sk so splatnosťou splátok 1. dňa v mesiaci a s povinnosťou ich uhradenia veriteľovi do 15. dňa v mesiaci. Nakoľko dlžníčka porušila zmluvné podmienky a medziúver prestala riadne a včas splácať, hoci sa na to v zmluve zaviazala, právny predchodca navrhovateľa listom zo dňa 30. 11. 2006 odstúpil od úverovej zmluvy a súčasne požiadal o vrátenie poskytnutých úverových prostriedkov v lehote 7 dní od doručenia odstúpenia od zmluvy (čl. VII. body 4 Zmluvy o úvere). O odstúpení od zmluvy bola odporkyňa upovedomená listom zo dňa 30. 11. 2006, v zmysle ktorého jej bolo oznámené, že ak dlžník celý dlh neuhradí, veriteľ pristúpi k vymáhaniu svojej pohľadávky súdnou cestou. Keďže svoju povinnosť si ani dodatočne nesplnila, dňa 19. 01. 2007

podal právny predchodca navrhovateľa návrh na vykonanie exekúcie. Exekučné konanie je vedené JUDr. Jozefom Rišianom, súdnym exekútorom so sídlom D. úradu K. č. XXXX, L., a to voči hlavnej dlžníčke F. X. a spoludlžníčke S. D. P. V prejednávanej veci sa navrhovateľ v právnom postavení postupníka domáhal zaplataenia žalovanej sumy voči ručiteľke. S poukazom na ňou vznesenú námietku premlčania sa v prejednávanej veci ako prioritnou zaoberal touto otázkou. Pre posúdenie dôvodnosti námietky premlčania bolo pritom rozhodné, či v danom prípade ide o vzťah spadajúci pod režim noriem Občianskeho zákonníka alebo Obchodného zákonníka. Prvostupňový súd zmluvu, na základe ktorej si navrhovateľ uplatňoval právo, vyhodnotil ako zmluvu o úvere podľa § 261 ods. 6 písm. d/ Obchodného zákonníka v platnom a účinnom znení k času uzavretia zmluvy o úvere. Zároveň ale konštatoval, že aj keď je zmluva o mimoriadnom medziúvere a stavebnom úvere absolútnym obchodom, ide o zmluvu typovú, a to zmluvu spotrebiteľskú. V nadväznosti na uvedené sa prvostupňový súd ďalej zaoberal otázkou, či z uzavretej spotrebiteľskej zmluvy vyplýva výlučná pôsobnosť Občianskeho zákonníka na posudzovaný právny vzťah. Takýto záver však nemá žiadnu normatívnu oporu a priechil by sa zásade *lex specialis derogat legi generali*, pričom v tomto prípade je špeciálnym zákonom ust. § 263 ods. 3 písm. d/ Obchodného zákonníka v znení účinnom k času uzavretia zmluvy o úvere. Z uvedeného potom vyplýva, že na riešenie otázok záväzkového vzťahu založeného na základe zmluvy o úvere je potrebné v súlade s § 261 ods. 3 písm. d/ Obchodného zákonníka aplikovať tretiu časť Obchodného zákonníka, okrem iného aj tie ustanovenia upravujúce inštitút premlčania. Ak by bolo úmyslom zákonodarcu uprednostniť aplikáciu všetkých, pre spotrebiteľov výhodnejších úprav, určite by tým reagoval aj pri inej úprave tzv. absolútnych obchodov v Obchodnom zákonníku, k čomu doposiaľ nedošlo. Na zdôraznenie správnosti svojich záverov okresný súd poukázal na rozhodnutie NS SR sp. zn. 5 MCdo 20/2009, ako aj českú judikatúru. S poukazom na uvedené okresný súd pri rozhodovaní vychádzal z § 310 Obchodného zákonníka, v zmysle ktorého právo veriteľa voči ručiteľovi sa nepremlčí pred premlčaním práva voči dlžníkovi. Z pripojeného exekučného spisu sp. zn. 3Er/72/2007 bolo preukázané, že dňa 05. 02. 2007 bol na Exekútorskom úrade JUDr. Jozefa Rišiana podaný návrh na vykonanie exekúcie voči hlavnej dlžníčke a spoludlžníčke, a to titulom zmluvy o úvere, pričom toto exekučné konanie doposiaľ nie je skončené, čím došlo v zmysle § 402 Obchodného zákonníka k spočívaniu premlčacej doby. Z uvedeného možno jednoznačne vyvodíť, že právo voči hlavnému dlžníkovi nie je doposiaľ premlčané, teda v intenciách § 310 Obchodného zákonníka nemohlo dôjsť ani k premlčaniu práva voči ručiteľovi. Okresný súd potom vyhodnotil vznesenú námietku premlčania ako nedôvodnú. Tak isto vyhodnotil aj námietku odporkyne, že odstúpením od zmluvy v zmysle Občianskeho, resp. Obchodného zákonníka zmluva zanikla, a teda je potrebné v prejednávanej veci aplikovať ust. § 311 ods. 1 Obchodného zákonníka, v zmysle ktorého ručenie zaniká zánikom záväzku, ktorý ručenie zabezpečuje. Odstúpením od zmluvy v zmysle Obchodného zákonníka sa zmluva nezrušuje s účinkami *ex tunc*, čiže od počiatku, ale *ex nunc*, čiže od okamihu samotného odstúpenia. Navyše, samotné zmluvné strany si v článku VII. bod 5 Zmluvy o úvere dohodli, že odstúpením od zmluvy nezaniká záväzok dlžníka, prípadne ručiteľa splatiť pohľadávku veriteľa vrátane príslušenstva, ako aj na tom, že odstúpením od zmluvy nezanikajú ani zabezpečovacie zmluvy uzatvorené medzi veriteľom a dlžníkom, resp. treťou osobou. Ak si teda účastníci v zmluve dohodli práva a povinnosti pre prípad odstúpenia od zmluvy, prejavili tým vôľu, aby tieto ustanovenia zmluvy boli účinné a trvali aj po odstúpení od zmluvy. Záväzok dlžníkov preto tak, ako to má na mysli ustanovenie § 311 Obchodného zákonníka, odstúpením od zmluvy o úvere nezanikol. Tomu korešponduje aj záver rozhodnutia Najvyššieho súdu SR sp. zn. 4 Odo 102/1999, v zmysle ktorého ak bola pohľadávka veriteľa vyplývajúca zo zmluvy o úvere zabezpečená záložným právom, odstúpením veriteľa od zmluvy o úvere záväzok záložného dlžníka nezaniká. Napokon prvostupňový súd sa nestotožnil ani s námietkou odporkyne o neplatnosti ručiteľského záväzku z dôvodu jeho neurčitosti, keď dospel k záveru, že predmetný ručiteľský záväzok, spĺňa zákonom predpokladané kritériá jasnosti, určitosti a zrozumiteľnosti, a teda je platný. Námietka odporkyne, že daný právny vzťah bolo potrebné posudzovať podľa noriem upravených Zákomom o spotrebiteľských úveroch, bola tiež nedôvodná, s poukazom na znenie § 1 ods. 2 písm. a/ zákona č. 258/2001 Z. z., podľa ktorého sa tento zákon nevzťahuje na zmluvy o poskytnutí úveru na účely nadobudnutia existujúcich alebo projektovaných nehnuteľností dodatočne alebo ďalšie stavebné úpravy dokončených stavieb a ich údržbu. Úver v prejednávanej veci bol poskytnutý práve na tieto účely. Pokiaľ odporkyňa namietala aj výšku žalovanej istiny a príslušenstva, svoje námietky ohľadne istiny nijakým spôsobom nešpecifikovala. Súčasne s uložením povinnosti na zaplataenie istiny priznal okresný súd navrhovateľovi aj úroky z omeškania počnúc od 01. 04. 2010 až do zaplataenia. Pokiaľ sa navrhovateľ domáhal zaplataenia úrokov z omeškania v dohodnutej výške, t.j. 12,79 % ročne, s poukazom na to, že vzťah medzi účastníkmi konania je vzťahom vzniknutým zo spotrebiteľskej zmluvy, súd priznal navrhovateľovi úroky z omeškania iba vo výške zodpovedajúcej zákonnej výške úrokov z omeškania podľa predpisov občianskeho práva k 1.

dňu omeškania s plnením peňažného záväzku, t.j. ku dňu 14. 12. 2006. Vychádzajúc z právnej úpravy ochrany spotrebiteľa platnej v čase účinnosti zmluvy na základe ust. § 54 ods. 1 Obchodného zákonníka, ktorá sa vzťahuje aj na zmluvy majúce charakter absolútnych obchodov a aj do 15. 01. 2009 bolo potrebné na spotrebiteľskú zmluvu aplikovať § 517 ods. 2 Občianskeho zákonníka, keďže táto úprava bola pre spotrebiteľa výhodnejšia.

O trovách konania rozhodol súd podľa § 142 ods. 2 Občianskeho súdneho poriadku (ďalej len „O. s. p.“), keď podľa pomeru úspechu a neúspechu toho-ktorého účastníka zaviazal odporkyňa k povinnosti zaplatiť navrhovateľovi trovy konania pozostávajúce zo súdneho poplatku z návrhu za začatie konania v sume 404,93 Eur a ďalej z trov právneho zastúpenia v sume 1.044,03 Eur vyčíslených a priznaných v zmysle ustanovení Vyhlášky č. 655/2004 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb.

Proti vyššie uvedenému rozsudku podala odporkyňa prostredníctvom svojho splnomocneného zástupcu odvolanie, na základe ktorého odvolací súd žiadala, aby napadnutý rozsudok okresného súdu zmenil tak, že návrh navrhovateľa v celom rozsahu zamietne, alternatívne ho zruší a vec mu vráti na ďalšie konanie.

Prvostupňovému súdu vytykala, že nesprávne určil právny vzťah navrhovateľa a odporcu, keď ho považoval za vzťah riadiaci sa obchodným právom. Je pritom nepochybné, že zmluva o mimoriadnom medziúvere a stavebnom úvere bola uzavretá dňa 29. 06. 2004, kedy boli prameňom práva na ochranu spotrebiteľa jednak zákona č. 634/1992 Zb. o ochrane spotrebiteľa a tiež Občiansky zákonník. Pôsobnosť ustanovení Občianskeho zákonníka na spotrebiteľskú zmluvu, aj tú, ktorá je uzatvorená podľa Obchodného zákonníka, dokonca zákon ho v minulosti úplne jednoznačne vymedzoval v ust. § 3 zákona č. 250/2007 Z. z. o ochrane spotrebiteľa. Právne otázky zo spotrebiteľskej zmluvy bez ohľadu na to, podľa akého právneho predpisu sa daná spotrebiteľská zmluva uzavrela, treba riešiť podľa Občianskeho zákonníka. Občiansky zákonník poskytuje spotrebiteľovi v porovnaní s Obchodným zákonníkom z pohľadu pre danú vec významných právnych skutočností silnejšie právne postavenie a väčší rozsah práv. Nesprávnosť záverov o potrebe uplatnenia Obchodného zákonníka na vzťahy zo spotrebiteľskej zmluvy majú oporu aj v prvostupňovom súdom citovanom uznesení NS SR sp. zn. 5MCdo 20/2009, ktorý konštatoval, že premlčacia doba pre spotrebiteľské zmluvy je 3-ročná, vychádzajúca z úpravy Občianskeho zákonníka. V nadväznosti na obsah vyššie uvedených skutočností je na mieste prijať záver, že námietka premlčania bola v danej veci nesprávne posúdená a mala byť plne akceptovaná. V danom prípade je uplatňovaný nárok na zaplatenie pohľadávky, ktorá sa aj podľa navrhovateľa mala stať splatnou dňa 13. 12. 2006. Dňa 30. 11. 2006 totiž právny predchodca navrhovateľa odstúpil od predtým uzavretej zmluvy o mimoriadnom medziúvere a stavebnom úvere, v dôsledku čoho sa stal prv splatným v lehote do 7 dní od doručenia odstupujúceho prejavu vôle dotknutým osobám. Odporcovi bolo odstúpenie od zmluvy doručené dňa 06. 12. 2006, teda 7-dňová dodatočná určená lehota na zaplatenie dluhu uplynula 13. 12. 2006. Od tohto dátumu došlo vo všeobecnosti k márnemu uplynutiu 2-ročnej premlčacej doby dňom 13. 12. 2008, resp. všeobecnej 3-ročnej doby dňom 13. 12. 2009. Za ďalšie, okresný súd nesprávne vyložil dosah zrušenej zmluvy o mimoriadnom medziúvere a stavebnom úvere zo dňa 29. 06. 2004 po odstúpení od jej obsahu predchodcom navrhovateľa na daný právny vzťah aj v prípade, že by bolo na mieste posudzovať ho v zmysle Obchodného práva. Navrhovateľ v prejednávanej veci totiž neuplatňoval právo zo zmluvy, ale právo zo zrušenej zmluvy. Navrhovateľ teda uplatňoval nárok na vydanie bezdôvodného obohatenia zo zmluvy, od obsahu ktorej jeho právny predchodca odstúpil, čím sa zmluva zrušila od počiatku ručenia ako akcesorický právny vzťah zrušením samotnej zmluvy zaniklo. Ak by aj v danej veci boli naplnené podmienky na vydanie bezdôvodného obohatenia na strane odporcu, potom by takýto nárok bol premlčaný uplynutím 2-ročnej premlčacej doby - teda už dňa 14. 12. 2008. Odhliadnuc od uvedeného u odporcu nie sú naplnené podmienky na uplatnenie nároku na vydanie bezdôvodného obohatenia aj preto, lebo podľa uzatvorenej zmluvy o mimoriadnom medziúvere a stavebnom úvere nič neostalo. Nárok na vydanie bezdôvodného obohatenia by bol daný nanajvýš voči osobe dlžníka, ktorý ale nie je účastníkom konania. Z vyššie uvedeného je tiež zrejmé, že v prípade ak by bol daný vzťah medzi účastníkmi posudzovaný podľa noriem Obchodného zákonníka, nebolo by možné návrh navrhovateľa vyhovieť. Navyše, aj samotné ručiteľské prehlásenie na str. 6 zmluvy je neplatné z dôvodu jeho neurčitosti. Nie je z neho zrejmé, za aký záväzok odporca prebral ručenie, pričom z prehlásenia nie je zrejmá ani len nominálna výška ručeného záväzku, už vôbec nie jeho príslušenstvo. Samotný text zmluvy odporca nepodpisoval, podpísal len jednovetové prehlásenie na str. 6 danej zmluvy. V prejednávanej veci tiež neboli vykonané také dôkazy, ktoré by vylučovali aplikáciu zákona č. 258/2001 Z. z. o spotrebiteľských úveroch na daný prípad. V tejto súvislosti odvolateľ uviedol, že záver, k akému

dospel prvostupňový súd, že v prejednávanej veci nejde o úverovú zmluvu, je nepreskúmateľný, keďže k veci neboli vypočítaní dlžníci. Pritom z dôvodov, že účelom poskytnutia úveru bolo aj iné použitie prostriedkov, ako je uvedené v zákone č. 258/2001 Z. z., možno hovoriť o tom, že ide o spotrebiteľský úver. Napokon odvolateľ uviedol, že podľa § 4 ods. 5 zákona č. 258/2001 Z. z. pohľadávku zo zmluvy spravujúcej sa týmto zákonom môže veriteľ postúpiť, len ak to pripúšťa osobitný predpis. Osobitný predpis, a síce zákon č. 40/1964 Zb. Občiansky zákonník výslovne nepripúšťa postúpenie pohľadávky zo spotrebiteľskej zmluvy. Postúpenie pohľadávky z Prvej stavebnej sporiteľne, a.s. na navrhovateľa je odporujúce zákonu, a teda neplatné. Z uvedeného pohľadu preto navrhovateľ nie je aktívne legitimovaný na podanie návrhu na začatie konania a ním uzatvorená zmluva o postúpení pohľadávky je neplatná.

Navrhovateľ v podanom vyjadrení zo dňa 04. 11. 2013 odvolací súd žiadal, aby napadnutý rozsudok okresného súdu ako vecne správny potvrdil.

Zopakoval, že podľa jeho názoru zmluva o mimoriadnom medziúvere a stavebnom úvere patrí podľa § 261 ods. 3 písm. d/ Obchodného zákonníka medzi tzv. absolútne obchody a vzťah z nej vyplývajúci zo zákona je vzťahom obchodno-právnym. Z uvedeného dôvodu sa preto primárne spravuje ustanoveniami Obchodného zákonníka. Ust. § 54 ods. 1 Občianskeho zákonníka, na ktoré sa odvoláva odvolateľka, nie je možné vykonať extenzívnym spôsobom tak, že všetky nároky vyplývajúce zo spotrebiteľských zmlúv sa majú posudzovať výlučne podľa ustanovení Občianskeho zákonníka. Takisto ani s poukazom na čl. 1 ods. 2 Smernice Rady č. 93/13/EHS nie je možné obchádzať kogentnú zákonnú úpravu premlčania v Obchodnom zákonníku. V zmysle spomínanej Smernice o neprimeraných podmienkach v spotrebiteľských zmluvách je potrebné za ustanovenia smerujúce k ochrane spotrebiteľa považovať také, ktoré chránia slabšiu stranu proti silnejšej, t.j. upravujú vzťah dvoch subjektov vo výraznom nerovnovážnom postavení. Musí teda ísť o ustanovenie, ktoré bolo prijaté priamo na ochranu spotrebiteľa alebo ustanovenie, ktorého charakter je taký, že zámerne chráni slabšiu stranu zmluvného vzťahu. Vychádzajúc z uvedeného preto premlčanie nároku z úverovej zmluvy je upravené zákonom, konkrétne Obchodným zákonníkom, ktorý obsahuje komplexnú úpravu premlčania, pričom od ustanovení tohto zákona vzhľadom na kongentnosť úpravy sa účastníci obchodno-právných vzťahov nemôžu nijako odchýliť. Odlišne stanovená dĺžka premlčacej doby v Občianskom a Obchodnom zákonníku je výsledkom rôznych legislatívnych procesov, z ktorých však žiadny nesmeruje k ochrane slabšej strany (spotrebiteľa). V naznačenom smere navrhovateľ poukázal na rozsudok Najvyššieho súdu ČR sp. zn. 32 Cdo 3337/2010 zo dňa 24. 07. 2012. Rozhodnutie Najvyššieho súdu SR zo dňa 25. 01. 2011 sp. zn. 5Mcdo 20/2009, na ktoré poukazuje vo svojom odvolaní odporkyňa, rieši skutkovo úplne odlišný prípad. Pokiaľ ide o odstúpenie od obchodnej zmluvy, je potrebné premlčanie tak dĺžku, ako aj začiatok plynutia premlčacej doby posudzovať podľa ustanovení Obchodného zákonníka, nie, ako nesprávne uviedla odvolateľka, podľa ustanovení Občianskeho zákonníka. Navrhovateľ poukázal najmä na rozsudok Najvyššieho súdu SR sp. zn. M Obdo V 2/2000, resp. nález Ústavného súdu SR zo dňa 13. 12. 2005, sp. zn. IV. ÚS 214/04. Keďže Obchodný zákonník premlčanie práva na vydanie bezdôvodného obohatenia získaného formou plnenia z neplatnej zmluvy upravuje, nie je možné vzhľadom na § 1 ods. 2 Obchodného zákonníka na premlčanie tohto práva ust. § 107 Občianskeho zákonníka použiť. Vzhľadom na obchodno-právný charakter úverovej zmluvy, podľa ust. § 310 Obchodného zákonníka sa právo veriteľa voči ručiteľovi nepremlčí pred premlčaním práva voči dlžníkovi. Z uvedeného vyplýva, že ručiteľ sa nemôže úspešne dovolávať premlčania skôr, ako sa premlčí záväzok voči obligačnému dlžníkovi. K premlčaniu práva veriteľa voči ručiteľovi tak môže dôjsť najskôr okamihom premlčania práva voči obligačnému dlžníkovi. V nadväznosti na uvedené navrhovateľ uviedol, že voči obligačnému dlžníkovi z úverovej zmluvy, a síce F. X. a S.. D. P. je vedené exekučné konanie JUDr. Jozefom Rišianom pod sp. zn. EX 473/2007. Tvrdenie odporkyne, že úverovú zmluvu je potrebné posudzovať podľa ustanovení zákona č. 258/2001 Z. z. o spotrebiteľských úveroch v znení účinnom v čase uzavretia zmluvy, nekorešponduje so skutkovým a právnym stavom. Odporkyňa zrejme opomenula, že v zmysle § 1 ods. 2 písm. a/ citovaného zákona sa tento zákon nevzťahuje na zmluvy o poskytnutí úveru a účely nadobudnutia existujúcich alebo projektovaných nehnuteľností, dodatočné alebo ďalšie stavebné úpravy dokončených stavieb a ich údržbu. Právny predchodca navrhovateľa Prvá stavebná sporiteľňa, a.s. poskytuje práve úvery na financovanie bývania, pričom ňou uzatvárané zmluvy o mimoriadnom medziúvere a stavebnom úvere sa spravujú zákonom č. 310/1992 Zb. o stavebnom sporení (čl. VIII. bod 1 úverovej zmluvy). S poukazom na § 1 a § 11 ods. 1 citovaného zákona mal navrhovateľ za to, že práve v súlade s citovanými zákonnými ustanoveniami bol definovaný účel úverovej zmluvy v čl. I. bod 2. V závere podaného vyjadrenia navrhovateľ ešte uviedol, že odporkyňa nesprávne argumentuje o potrebe aplikácie ustanovení zákona č. 258/2001 Z. z. o spotrebiteľských úveroch, keďže predmetná úverová zmluva nie je spotrebiteľským úverom a nespadá pod režim zákona č. 258/2001 Z. z.. Tvrdenie,

že Občiansky zákonník výslovne nepripúšťa postúpenie pohľadávky zo spotrebiteľskej zmluvy, sa nezakladá na pravde a nekorešponduje so skutkovým a právnym stavom.

Krajský súd v Žiline, ako súd odvolací (§ 10 ods. 1 O. s. p.), po zistení, že odvolanie podal včas účastník konania proti rozhodnutiu, proti ktorému je prípustné odvolanie (§ 201, § 204 ods. 1 O. s. p.), bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 214 ods. 2 O. s. p.) rozsudok okresného súdu podľa § 221 ods. 1 písm. h/ O. s. p. v napadnutom rozsahu zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie, a to z nasledovných dôvodov:

Podľa § 221 ods. 1 písm. h/ O. s. p. súd rozhodnutie zruší, ak súd prvého stupňa nesprávne vec právne posúdil tým, že nepoužil správne ustanovenie právneho predpisu a nedostatočne zistil skutkový stav.

Právnym posúdením je činnosť súdu, pri ktorej zo skutkových zistení vyvodzuje právne závery a aplikuje konkrétnu právnu normu na zistený skutkový stav. Nesprávne právne posúdenie je chybnou aplikáciou práva na zistený skutkový stav; dochádza k nej vtedy, ak súd nepoužil správny (náležitý) právny predpis alebo ak sice aplikoval správny právny predpis, nesprávne ho ale interpretoval alebo ak zo správnych skutkových záverov vyvodil nesprávne právne závery.

Ochrana spotrebiteľa v čase uzatvorenia zmluvy bola obsiahnutá v zákone č. 634/1992 Zb. o ochrane spotrebiteľa. Tento právny predpis účinný v čase uzatvorenia zmluvy v ust. § 23a ods. 1 za typovú zmluvu považoval takú, ktorá sa má uzavrieť vo viacerých prípadoch, ak je obvyklé, že spotrebiteľ obsah zmluvy podstatným spôsobom neovplyvňuje. Uvedené ustanovenie teda nevylučovalo, aby charakter spotrebiteľskej zmluvy nemohla mať i zmluva o úvere uzatvorená v súlade s ustanoveniami § 497 a nasl. Obchodného zákonníka. Základnou črtou spotrebiteľskej zmluvy je to, že je pre spotrebiteľa vopred pripravená a nie je vytvorený priestor na dojednávanie obsahu zmluvy alebo jej zmeny. Zmluva uzatvorená s právnym predchodcom navrhovateľa túto charakteristiku spĺňa. Súčasťou zmluvy o úvere boli bez akýchkoľvek pochybností všeobecné obchodné podmienky, ktoré spotrebiteľ ovplyvniť nemohol, nakoľko boli už vopred pripravené pre veľký počet spotrebiteľov.

Novela Občianskeho zákonníka uskutočnená zákonom č. 150/2004 Z. z. s účinnosťou od 01. 04. 2004 zakotvila do nášho súkromného práva, právnu úpravu spotrebiteľských zmlúv. Uvedenou novelou bola prebratá i Smernica Rady č. 93/13/EHS o nekalých podmienkach v spotrebiteľských zmluvách, čo je zrejme z ustanovenia § 879 g Občianskeho zákonníka. Aj keď Občiansky zákonník účinný od 01. 04. 2004 v ustanovení § 52 ods. 1 za spotrebiteľské označil len odplatné zmluvy upravené v 8. časti Občianskeho zákonníka a zmluvy podľa § 55 Občianskeho zákonníka, táto okolnosť nevylučuje aplikáciu ustanovení § 53 a § 54 Občianskeho zákonníka pri posudzovaní neprijateľných podmienok aj v iných spotrebiteľských zmluvách, napr. v úverových zmluvách. Obchodný zákonník účinný v čase uzatvorenia zmluvy právnu úpravu spotrebiteľských zmlúv a ani právnu úpravu neprijateľných podmienok v spotrebiteľských zmluvách vôbec neobsahoval. Tento právny predpis v širšom rámci súkromnoprávnej úpravy, ktorej základným všeobecným predpisom je Občiansky zákonník, má postavenie predpisu špeciálneho. Ustanovenie § 1 ods. 2 Obchodného zákonníka priamo ukladá riešiť otázky Obchodným zákonníkom neupravené podľa predpisov Občianskeho práva. V tejto súvislosti je právne významné ustanovenie § 853 ods. 1 Občianskeho zákonníka, podľa ktorého občianskoprávne vzťahy, pokiaľ nie sú osobitne upravené ani týmto ani iným zákonom, sa spravujú ustanoveniami tohto zákona, ktoré upravujú vzťahy obsahom aj účelom im najbližšie. Vychádzajúc z uvedeného v dôsledku nedostatku inej právnej úpravy neprijateľných podmienok pri úverových zmluvách je potrebné vychádzať z ustanovení § 53 a § 54 Občianskeho zákonníka upravujúcich analogický prípad. Inak by sa minula účinkom do nášho právneho poriadku implementovaná Smernica Rady č. 93/13/EHS o nekalých podmienkach v spotrebiteľských zmluvách.

Čo sa týka právnej úpravy odstúpenia od zmluvy, táto bola obsiahnutá v dvoch právnych predpisoch, a to v Obchodnom zákonníku a v Občianskom zákonníku. Podľa ustanovenia § 349 ods. 1 Obchodného zákonníka odstúpením od zmluvy zmluva zaniká, keď v súlade s týmto zákonom prejav vôle oprávnenej strany odstúpiť od zmluvy je doručený druhej strane. Tento právny predpis v ustanovení § 351 ods. 1 umožňuje, aby určité ustanovenia mohli podľa prejavenej vôle strán alebo vzhľadom na svoju povahu trvať aj po ukončení zmluvy. Na rozdiel od uvedeného Občiansky zákonník s odstúpením od zmluvy v ustanovení § 48 ods. 2 v zásade spája jej zrušenie, a to s účinkami od začiatku. Zákonná úprava odstúpenia od zmluvy je v Občianskom zákonníku pre spotrebiteľov výhodnejšia a

tejto výhodnejšej úpravy sa odporkyňa vzdať nemohla. Obdobná situácia nastala aj pri právnej úprave premlčania. Obchodný zákonník pri právach vzniknutých odstúpením od zmluvy určuje v ustanovení § 397 4-ročnú premlčaciu dobu. Na rozdiel od tejto úpravy je pri nároku na vydanie plnenia z bezdôvodného obohatenia vzniknutého odstúpením od zmluvy stanovená v Občianskom zákonníku 2 - ročná subjektívna premlčacia doba (§ 107 ods. 1) a 3 - ročná objektívna premlčacia doba (§ 107 ods. 2). Táto výhodnejšia právna úprava premlčania v Občianskom zákonníku je dôvodom, prečo sa jej žalovaní vzdať nemôžu. V tejto súvislosti je právne významné ustanovenie § 54 Občianskeho zákonníka, podľa ktorého zmluvné podmienky upravené spotrebiteľskou zmluvou sa nemôžu odchyliť od tohto zákona v neprospech spotrebiteľa. Spotrebiteľ sa najmä nemôže vopred vzdať svojich práv, ktoré mu tento zákon priznáva alebo si inak zhoršiť svoje zmluvné postavenie. V pochybnostiach o obsahu spotrebiteľských zmlúv platí výklad, ktorý je pre spotrebiteľa priaznivejší.

Aj v prípade, že úver je absolútnym obchodom a že naň majú dopadať ustanovenia Obchodného zákonníka bez ohľadu na povahu účastníkov úverovej zmluvy, v predmetnej veci ide o spotrebiteľskú zmluvu, ktorá je regulovaná osobitnou právnou úpravou Zákona o ochrane spotrebiteľa a nepochybne aj ochrannými ustanoveniami Občianskeho zákonníka. Ide o vzťah medzi dodávateľom - obchodníkom a spotrebiteľom a ide teda o typický občianskoprávny vzťah.

V prípade duplicitnej právnej úpravy rovnakých inštitútov súkromného práva je dôvodné aplikovať právnú úpravu o občianskych právach a nie podnikateľské právo (rozsudok Najvyššieho súdu SR vo veci 5MCdo 20/2009). Prípadné použitie nevýhodnejšieho podnikateľského práva na spotrebiteľský právny vzťah, a to aj pokiaľ ide o otázku premlčania, predstavuje zhoršenie postavenia spotrebiteľa.

S poukazom na uvedené nie je možné stotožniť sa s tvrdením o nemožnosti použitia ustanovení Občianskeho zákonníka. Možnosť použitia tak Obchodného zákonníka, ako aj Občianskeho zákonníka na právny vzťah vzniknutý medzi zmluvnými stranami priamo vyplýva aj zo záverečných ustanovení Zmluvy o mimoriadnom medziúvere a stavebnom úvere (č. I. 8 a nasl. spisu). Rovnako v zmysle čl. IV. ods. 2 Všeobecných podmienok pre zmluvy o stavebnom sporení právny predchodca navrhovateľa mohol odstúpiť od zmluvy buď v zmysle ustanovenia § 517 Občianskeho zákonníka, alebo podľa § 367 Obchodného zákonníka (č. I. 16 spisu). Ak samotný právny predchodca navrhovateľa v zmluve a všeobecných obchodných podmienkach umožnil použitie tak Obchodného zákonníka, ako aj Občianskeho zákonníka, použitie pre spotrebiteľa nevýhodnejšej úpravy pri premlčaní a odstúpení od zmluvy vyplývajúcej z Obchodného zákonníka je neprípustné. Okrem toho ustanovenia Obchodného zákonníka o premlčaní a odstúpení od zmluvy nemožno, ako to už bolo skôr konštatované, aplikovať na zmluvu o úvere uzatvorenú síce podľa ustanovenia § 497 a nasl. Obchodného zákonníka ale majúcu charakter spotrebiteľskej zmluvy podľa ustanovení § 52 a nasl. Občianskeho zákonníka. Nebolo by totiž logické, aby pri spotrebiteľských zmluvách uzatvorených podľa Občianskeho zákonníka alebo podľa zákona č. 258/2001 Z. z. o spotrebiteľských úveroch účinných v čase uzatvorenia zmluvy sa premlčanie a odstúpenie od zmluvy riadilo Občianskym zákonníkom a v iných spotrebiteľských zmluvách uzatvorených podľa ustanovenia § 497 a nasl. Obchodného zákonníka, Obchodným zákonníkom. Takýmto prístupom by došlo k znevýhodneniu veľkej skupiny spotrebiteľov v porovnaní so skupinou druhou. V tejto súvislosti je potrebné upozorniť, že potreba aplikácie občianskoprávnej úpravy odstúpenia od zmluvy vyplýva tiež z ustanovenia § 5 zákona č. 258/2001 Z. z. v znení účinnom v čase uzatvorenia zmluvy. V poznámke 9 k tomuto ustanoveniu je uvedený odkaz priamo na ustanovenie § 48 Občianskeho zákonníka.

Na podporu správnosti vyššie uvedených záverov odvolací súd poukazuje aj na uznesenie Ústavného súdu SR sp. zn. I. ÚS 402/2013-10 zo dňa 19. júna 2013 v skutkovo a právne obdobnom prípade.

V ďalšom konaní prvostupňový súd viazaný právnym názorom vysloveným odvolacím súdom v tomto rozhodnutí (§ 226 O. s. p.) opätovne posúdi dôvodnosť navrhovateľom uplatneného nároku podľa noriem spotrebiteľského práva.

Vo zvyšnej časti, v ktorej okresný súd návrh navrhovateľ zamietol, zostáva rozsudok okresného súdu nedotknutý, keďže nebol napadnutý odvolaním.

V novom rozhodnutí prvostupňový súd taktiež nanovo rozhodne o náhrade trov tak prvostupňového, ako aj odvolacieho konania (§ 224 ods. 3 O. s. p.).

Toto rozhodnutie odvolacieho senátu bolo prijaté hlasovaním pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu odvolanie nie je prípustné.